

Pave Frans' budskap til fastetiden 2014

Han ble fattig, så dere skulle bli rike ved hans fattigdom (jfr. 2Kor 8,9).

Kjære brødre og søstre, i anledning fastetiden, ønsker jeg å by på noen nyttige tanker på vår omvendelsesvei som individer og som felleskap. Disse refleksjonene er inspirert av den hellige Paulus' ord: «Dere kjenner vår Herre Jesu Kristi nåde: Enda han var rik, ble han fattig for deres skyld, så dere skulle bli rike ved hans fattigdom» (2Kor 8,9). Apostelen skrev til de kristne i Korint for å oppmuntre dem til sjenerøst å hjelpe de troende i Jerusalem, som var hjelpetrengende. Hva betyr disse ordene for oss som kristne i dag? Hva betyr denne invitasjonen til fattigdom, et liv i evangelisk fattigdom, for oss i dag?

Kristi nåde

For det første viser den oss hvordan Gud handler. Han åpenbarer seg ikke i kledd verdslig makt og rikdom, men i svakhet og fattigdom: «enda han var rik, ble han fattig for deres skyld ...»). Kristus, den evige Guds Sønn, ett med Faderen i makt og herlighet, valgte å være fattig. Han kom blant oss og kom nær hver enkelt av oss. Han satte til side sin herlighet og uttømte seg selv så han kunne bli lik oss i alle ting (jfr. Fil 2,7; Heb 4,15). At Gud ble menneske, er et stort mysterium! Men grunnen til alt dette er hans kjærlighet, en kjærlighet som består i nåde, sjenerøsitet og et ønske om å komme nær. En kjærlighet som ikke nøler med å frembære seg selv som et offer på vegne av den elskede. Kjærlighet betyr å dele alt med den vi elsker. Kjærlighet gjør at vi ligner hverandre. Den skaper likhet. Den bryter ned murer og fjerner avstander. Gud gjorde dette med oss. Ja, Jesus «arbeidet med menneskelige hender, tenkte med et menneskesinn, handlet gjennom menneskelige valg og elsket med et menneskehjerte. Født av jomfru Maria, ble han virkelig en av oss, lik oss i alle ting unntatt synd» (Gaudium et Spes, 22).

Ved å gjøre seg selv fattig, søkte ikke Jesus fattigdommen for sin egen skyld, men, som Paulus sier, «så dere skulle bli rike ved hans fattigdom». Dette er ikke bare et ordspill eller et fengende uttrykk. Det oppsummerer Guds logikk, kjærlighetens logikk, inkarnasjonens og korssets logikk. Gud lot ikke vår frelse dale ned fra himmelen, lik noen som gir almisser av sin overflod grunnet en følelse av altruisme og fromhet. Kristi kjærlighet er annerledes! Da Jesus steg ned i Jordanelvens vann og ble døpt av Johannes døperen, gjorde han ikke det fordi han trengte å angre eller omvende seg. Han gjorde det for å være blant folk som trenger tilgivelse, blant oss syndere, og for å påta seg tyngden av våre synder. På denne måten valgte han å trøste oss, å frelse oss, å frigjøre oss fra vår elendighet. Det er slående at apostelen sier vi har blitt frigjort, ikke ved Kristi rikdom, men ved hans fattigdom. Likevel er Paulus helt klar over «Kristi ufattelige rikdom» (Ef 3,8), at han er «arving over

alle ting» (Heb 1,2).

Så hva er denne fattigdommen som Kristus frigjør og beriker oss gjennom? Det er hans måte å elske oss på, hans måte å være vår neste på, i likhet med den barmhjertige Samaritan som var en neste for mannen som var etterlatt halvdød i veikanten (Luk 10,25ff). Det som gir oss sann frihet, sann frelse og sann lykke, er medlidenheten, ømheten og solidariteten i hans kjærlighet. Kristi fattigdom, som beriker oss, er at han har påtatt seg kjød og båret våre svakheter og synder som et uttrykk for Guds uendelige miskunn overfor oss. Kristi fattigdom er den største rikdom: Jesu rikdom er hans grenseløse tiltro til Gud Fader, hans varige tillit, hans ønske om alltid bare å gjøre Faderens vilje og herliggjøre ham. Jesus er rik på samme måte som et barn som føler seg elsket og som elsker foreldrene sine, uten et øyeblikk å tvile på deres kjærlighet og ømhet. Jesu rikdom består i at han er Sønnen. Hans unike relasjon til Faderen er denne fattige Messias' suverene egenskap. Når Jesus ber oss om å bli beriket av hans «fattigdom som er rik» og hans «rikdom som er fattig», ber han oss om å dele hans sønnlige og broderlige Ånd, å bli sønner og døtre i Sønnen, brødre og søstre i den førstefødte bror (jfr. Rom 8,29).

Det har vært sagt at den eneste virkelige sorg består i å ikke ha vært en helgen (L. Bloy). Vi kunne også si at det bare finnes én virkelig form for fattigdom: å ikke leve som Guds barn og Kristi brødre og søstre.

Vårt vitnesbyrd

Vi kan kanskje tenke at denne «fattigdomsveien» var Jesu vei, mens vi som kommer etter, kan redde verden med de rette menneskelige ressursene. Dette er ikke tilfelle. Til alle tider og på alle steder fortsetter Gud å frelse menneskeheten og verden gjennom Kristi fattigdom, han som gjør seg selv fattig i sakramentene, i sitt ord og i sin kirke, som er et folk av fattige. Guds rikdom formidles ikke gjennom vår rikdom, men bestandig og utelukkende gjennom vår personlige og felles fattigdom, gjennomtrengt av Kristi Ånd.

Etter vår Mesters forbilde er vi kristne kalt til å se våre brødre og søstres fattigdom, å røre ved den, å gjøre den til vår egen og å handle konkret for å lette den. Elendighet er ikke det samme som fattigdom: elendighet er fattigdom uten tro, uten hjelp, uten håp. Det finnes tre former for elendighet: materiell, moralsk og åndelig. Materiell elendighet er det som normalt kalles fattigdom, og påvirker dem som lever under forhold som står i motsetning til menneskeverdet: de som mangler basale rettigheter og nødvendigheter som mat, vann, hygieniske forhold, arbeid og en anledning til å vokse og utfolde seg personlig og kulturelt. Som svar på denne elendigheten tilbyr Kirken sin hjelp, sin diakonia, ved å møte disse behovene og å pleie disse sårene som vansierer menneskehetens ansikt. I de fattige og utstøtte ser vi Kristi ansikt. Ved å elske og hjelpe de fattige elsker og tjener vi Kristus. Vi anstrenger oss også for å få en slutt på brudd på menneskeverdet, diskriminering og misbruk, for disse er så ofte årsak til elendighet. Når makt, luksus og penger blir avguder, blir de prioritert fremfor behovet for en rettferdig fordeling av rikdom. Vår samvittighet trenger derfor en omvendelse til rettferdighet, likhet, enkelhet og deling.

Ikke mindre bekymringsverdig er moralsk elendighet, som består i slaveri under laster og

synder. Tenk hvor mye smerte som blir skapt i familier fordi en av deres medlemmer – ofte et ungt menneske – holdes i trelldom under alkohol, narkotika, gambling eller pornografi! Tenk hvor mange mennesker som ikke lenger ser noen mening med livet eller har noe fremtidsperspektiv, hvordan mange har mistet håpet! Mange havner denne elendigheten som følge av urettferdige sosiale forhold, av arbeidsledighet som tar fra dem verdigheten som familieforsørgere, og som følge av urettferdig tilgang til utdanning og helsetjenester. I slike tilfeller kan moralsk elendighet kalles et begynnende selvmord. Denne formen for elendighet, som også forårsaker økonomisk ruin, er uten unntak knyttet til den åndelige elendigheten vi opplever når vi vender oss bort fra Gud og forkaster hans kjærlighet. Dersom vi tror vi ikke trenger Gud, som når ut til oss i Kristus, fordi vi tror vi kan klare oss alene, er vi på vei mot et nederlag. Bare Gud kan virkelig frelse og frigjøre oss.

Evangeliet er den sanne motgiften mot åndelig elendighet: Hvor vi enn går, er vi som kristne kalt til å forkynne de frigjørende nyhetene om at det finnes tilgivelse for synder, at Gud er større enn vår syndighet, at han fritt elsker oss til enhver tid og at vi ble skapt for fellesskap og evig liv. Herren ber oss om å være glade budbringere om dette budskapet om miskunn og håp! Det er spennende å oppleve gleden av å spre disse gode nyhetene, å dele skatten som er betrodd oss, å trøste knuste hjerter og å tilby håp til våre brødre og søstre som opplever mørke. Dette er å følge og etterligne Jesus, som lette etter de fattige og syndere lik en gjeter som kjærlig leter etter sine tapte sauer. I forening med Jesus kan vi modig åpne nye veier til å evangelisere og til å fremme mennesket.

Kjære brødre og søstre, måtte denne fastetiden finne hele Kirken rede til å vitne om Vår Gud og Fars miskunnsrike kjærlighet, han som er rede til å favne alle i Kristus, for alle dem som lever i materiell, moralsk og åndelig elendighet. Vi kan gjøre dette i den grad vi etterligner Kristus, som ble fattig og gjorde oss rike ved sin fattigdom. Fastetiden er en passende tid for selvfornektelse. Vi gjør klokt i å spørre oss selv hva vi kan gi avkall på for å hjelpe og berike andre gjennom vår egen fattigdom. La oss ikke glemme at virkelig fattigdom gjør vondt; ingen selvfornektelse er ekte uten denne botsdimensjonen. Jeg har mistro til en godhet som ikke koster noe og som ikke gjør vondt.

Gjennom Den Hellige Ånd er vi «fattige, men gjør mange rike, vi har ingenting, men eier alt» (2 Kor 6,10). Måtte han styrke oss i våre forsetter og øke vår oppmerksomhet og vår ansvarlighet i forhold til menneskelig elendighet. Slik kan vi bli rike på nåde og handle med miskunn. Når jeg uttrykker dette håpet, ber jeg også om at hver enkelt troende og hvert kirkelig fellesskap vil få en fruktbar fastereise. Jeg ber dere alle om å be for meg. Måtte Herren velsigne dere og Vår Frue bevare dere.

Fra Vatikanet, 26. desember 2013

Festdagen for Den hellige Stefanus, diakon og Kirkens første martyrt

Franciscus